

Szerencs Város Képviselő-testülete

Szám: 31-5/2008.

Jegyzőkönyv Szerencs Város Képviselő-testületének 2008. március 14-én tartott rendkívüli üléséről

Jelen vannak: Bíró István, Danyi László, dr. Egeli Zsolt, Fekete József, dr. Gál András, Heves János, Kalina Lajos, Koncz Ferenc, Rónavölgyi Endréné, Sipos Attila, Suskó Viktor, Dr. Takács István, Uray Attiláné, Vaszily Miklós, Visi Ferenc

Távollévők: Hidegkúti Ákos, dr. Korondi Klára

Meghívottak:

dr. Bíró László - címzetes főjegyző
dr. Pokol Balázs - Mátra Cukor Zrt. vezérigazgatója
dr. Máhr András - közgazdasági szakállamtitkár
Soltész József, Tóth Zoltán, Runda István – a szerencsi cukorgyár képviselőjében
Marosvölgyi János - CKÖ elnök
dr. Gadóczy Bertalan - aljegyző
Sárkány László - Szerencsi Hírek főszerkesztője
Fodor Zoltánné - jegyzőkönyv-vezető
A rendkívüli ülés iránt érdeklődést tanúsító médiumok és szerencsi lakosok, intézményvezetők.

Rónavölgyi Endréné polgármester köszönti az ülésen megjelenteket, a meghívott vendégeket. A jelenléti ív alapján megállapítja, hogy a 17 képviselőből 13 jelen van (*dr. Gál András és Sipos Attila később csatlakozik az üléshez*), a testület határozatképes, az ülést megnyitja. Ismeretes az a tény, hogy kedvezőtlen változás következett be a szerencsi cukorgyár és város életében is. Úgy tűnik, hogy nem kezdheti meg a gyár a 120. kampányát. Ez a kialakult helyzet megviseli a dolgozókat, a gyár vezetését, és a város egész életét. Ezért döntött úgy, hogy kezdeményezi a rendkívüli testületi ülés megtartását, melynek elsődleges célja, hogy képet kapjanak a kialakult helyzetről, és megoldást találjanak arra, mi lehet a kivezető út ebből. Javasolja, fogadják el a mai ülés napirendjét, mely a következő: Tájékoztató a Mátra Cukor Zrt. szerencsi gyárának bezárásáról és annak várható hatásairól. Más javaslat hiányában szavazásra bocsátja a napirendet.

A képviselő-testület **13 igen szavazattal, egyhangúlag** elfogadja azt, és az alábbi határozatot hozza:

**32/2008. (III.14.) Öt.
HATÁROZAT**

Tárgy: Napirend elfogadása

A Szerencs Város Képviselő-testülete által 2008. március 14-én tartott rendkívüli testületi ülés napirendje:

Tájékoztató a Mátra Cukor Zrt. szerencsi gyárának bezárásáról és annak várható hatásairól

Rónavölgyi Endréné javasolja, hogy jegyzőkönyv-hitelesítő Danyi László legyen.

Javaslatát a képviselő-testület **13 igen szavazattal, egyhangúlag** elfogadja, és az alábbi határozatot hozza:

33/2008. (III.14.) Öt.

HATÁROZAT

Tárgy: Jegyzőkönyv-hitelesítő személyének megválasztása

Szerencs Város Képviselő-testülete a 2008. március 14-i rendkívüli üléséről készülő jegyzőkönyv hitelesítőjévé Danyi László képviselőt választja meg.

Rónavölgyi Endréné köszönti dr. Máhr András szakállamtitkár, és dr. Pokol Balázs vezérigazgató urakat, akik elfogadták meghívását, és tájékoztatást adnak a jelenlegi helyzetről. Ezt felvezetendő, javasolja, hogy először a Szerencsi Televízió által készített történeti áttekintésről szóló kisfilmet tekintsék meg a gyár életéről.

A filmvetítést követően **Rónavölgyi Endréné** megköszöni a Szerencsi Televízió filmösszeállítását. Sokukban sokféle érzést gerjeszt a film és a kialakult helyzet is. A hogyan továbbról kellene elsősorban beszélni. Javasolja, hogy elsőként dr. Pokol Balázs úr fűzzön néhány gondolatot a látottakhoz, és mondja el, hogy a menedzsment részéről mi várható. Ezt követően azt kéri szakállamtitkár úrtól, adjon tanácsot arra vonatkozóan, hogy a kormányzattal, menedzsmenttel, és munkavállalói oldallal összefogva, hogyan tudnak kikerülni ebből a helyzetből, és hogyan tudnak segíteni a munkavállalóknak. Hogyan gondolkodjanak a Szerencsi Cukorgyár továbbhasznosításáról.

Dr. Pokol Balázs köszönti a megjelenteket. A látott film egy széles körű panorámát nyújt az eseményekről. Egyetlen dolog hiányzik belőle, az alapvető indító ok. Ez pedig az unió akarata. Egészen pontosan a világ akarata, hisz az unió is elszenvedi ezt a mai folyamatot. Nagyon régóta Európában a cukor ágazat, beleértve az alapanyagot és gyártást, a világpiactól elvágtott körülmények között üzemel. Egy ágazat stabilitását az unió egy speciális szabályozó rendszerrel aképpen biztosította, hogy megvédte a belpiacot és gigantikus árakat érvényesített. Az adófizetők finanszírozták azt, hogy az unión belül a cukor ágazat szereplői méltányos jövedelmi viszonyok között létezzenek. Ez tartott a 2000-es évek elejéig, míg a világkereskedelmi társaságon belül néhány ország bepanaszolta az EU-t. Az unió eredménytelenül védekezett ez ellen. Innentől kezdve vállalatokat kellett tenni. Egyik az, hogy korlátozza a kivitel mértékét. Arra is ígéretet kellett tenni, hogy leépíti a vámokat. Arra is vállalatokat tett az unió, hogy az addig is létező referenciális behozatali kvótákat kibővíti. Így a piac normális ellátásához szolgáló egyensúlyt úgy lehetett megteremteni, hogy a kvótát le kell csökkenteni durva és erőszakos módon. A folyamat bemutatása után elmondja, hogy 2007. szeptemberében az unió megtalálta a megfelelő megoldást, melynek lényege, olyan viszonyokat kell teremteni, hogy a termelők, ha nem tudják biztosítani a megfelelő mennyiségű répa termelését, akkor lépjen ki a termelésből. Megszületett az a megoldás, hogy aki a 2008/2009-es évben visszaadja a kvótáját, illetve azzal párhuzamosan a termelők a

szállítási jogukat, ott a termelők külön, az eddigi összesen felül kapnak 237,5 eurót cukor tonnánként, ami különböző számítások után 42 euró. De ez nem egészen ennyi, hiszen ezen az összesen osztozni kell, de azt jelenti, hogy négy jó év tiszta profitját kapja meg egyszerre a termelő azért, ha kilép a répatermesztésből. Más ígéretet nem is kell tennie, azt csinál a földjén, amit akar, annak húzza a profitját, aminek akarja. Ehhez hozzájárult még egy folyamat, az a fő tőzsdei növénytermékeknek a gigászi árnövekedése. Vélhetően az energetikai felhasználások előtérbe kerülése miatt az olajos növények ára hihetetlen mértékben felugrott mind a tőzsdén, mind a hazai piacon. Átalakult a növényeknek a jövedelemtermelő képességi sorrendje. Az egyszerűen termesztethető növények az élre ugrottak. Így meg kell érteni a gazdák viszonyulását, miszerint ha ebben az évben kapnak egy olyan összeget, amit négy év alatt keresnének, és mindemellett azt termelnek az eddigi területen, amit akarnak, akkor el kell ezen gondolkodni. A gazdák meg is tették a lépéseket. Kockázatos, hisz senki nem tudja megmondani, hogy mi történik a világon az élelmiszerárak tekintetében. Ha a mai viszonyok megmaradnak, tehát a mai árárányok, akkor ez a lépés a magyar nemzetgazdaságra különösebb veszéllyel nem jár. Lokálisan a környéknek akkor is rossz, hiszen egy megszokott termelés helyett, mást kell találni. Megemlíti a kubai példát, és felhívja a figyelmet arra, hogy ez még egyszer megtörténhet. Azt gondolja, hogy kellően világos a dolog lényege, hogy ami itt megvalósult, az az unió akarata. Az unió akarata sem a rosszindulatából származik, hanem a világ követelte ezt. Az utat végigjárva olyan eszközöket választ, ami demokratikus és hatékonyság elvű, de fájdalmakat okoz. A filmben elhangzottakhoz még annyit mond el, hogy megvolt a répatermelővel az első konzultáció, itt teljes konszenzus született. Arról volt szó, hogy a 10 %, az úgymint 10%, a 237,5-öt megkapják, a kérdés csak az, hogy a gépi beszállítókkal, hogyan kell osztozni. Úgy tűnik, hogy a répatermesztők örömmel léptek ki a termesztésből. Ma megkezdődik a szociális terv tárgyalása. Elmondja, hogy a szerkezetátalakítási folyamatban az unió megtáplálja pénzzel azokat, akik ezen operációt önmagukon kénytelenek végrehajtani. A cukorgyártónak az a kötelezettsége, hogy ha a teljes megszüntetéssel járó kvóta visszaadást választja, akkor a cukortermeléssel érintett termelő berendezéseket meg kell szüntetni, a jó környezeti állapotot vissza kell állítani, ami nem könnyű egy olyan helyen, amely 119 kampányt már letudott. Gigászi feladatok vannak, olyan állapotba kell hozni a viszonyokat, mely a környezet stabilitásához nélkülözhetetlen. A következő kitétel, hogy a munkavállalókkal, családjaikkal, a cukorgyártáshoz kapcsolódó többi vállalkozóval és azok rokonságával emberségesen kell bánni. Ezen folyamat közben az emberséget minden körülmények között fenn kell tartani. Az elsődleges cél az újra alkalmazás lehetőségének megteremtése, tehát az illető hely megtartó képességének a fenntartása. Másodlagos cél, hogy ha ez valamilyen okból nem megy, akkor olyan körülmények között kell búcsút venni az alkalmazottaktól, amelyek meghaladják mind a legális kritériumokat, mind az illető cég kollektív szerződésében rögzítetteket. Erre sajnos nekik van gyakorlatuk, mert ezt november végén, és december elején Szolnokon megtették. A Mátra Cukor gondot fog fordítani, hogy az első cél érdekében mindent megtegyen. Tehát olyan objektum legyen a gyár helyén, amely életteret, új jövedelemszerző tevékenységet jelent a városnak. A továbbiakban le kell írni az eszközöket is, amelyeket a cukorgyártáshoz használtak.

Rónavölgyi Endréné megköszöni a részletes kiegészítést. Javasolja, hogy államtitkár úr mondja el, hogy milyen megoldási lehetőség van ebben a kialakult helyzetben, miben tud a kormányzat segíteni, hogyan tudják az ott dolgozókat kártalanítani, és hogyan hasznosíthatják az ott maradó területet?

Dr. Máhr András: Vezérigazgató urat néhány gondolatban egészíti ki. Azt kell látni, hogy ez az intézkedés nem alapvetően a hatékonyságról szól, hanem a tőkeerőről. Tehát hol, és ki bírja

tovább. Magyarországon a gazdálkodók tőkeerő hátrányban vannak. A folyamatot illetően azt gondolja, hogy a magyar kormány többet tett, mint bárki más Európában, hogy ilyen helyzet ne alakuljon ki, onnantól kezdve, hogy a 7 eurós hozzájutáshoz többkörösen próbáltak tenni. A 4 euróval Európában egy ország él, ez Olaszország. A kormány mozgástere megszűnt, hiszen beléptek az unióba, s a szabályok mindannyiukra kötelezőek. A maga részéről sajnálja, hogy ez a helyzet bekövetkezett. Azt gondolja, hogy a cukorrépa ára rövid időn belül alkalmazkodni fog a többi növény árához. Senkinek nincs arra módja és lehetősége piacgazdasági körülmények között, hogy a gyárat arra kényszerítse, hogy cukrot állítson elő, s a termelők répát termesszenek. Ahhoz, hogy az uniós kártérítési jogosultságot az érintettek megkapják, annak elég kemény játékszabályai vannak. Egy olyan szerkezetátalakítási tervet kell lerakni, aminek megvannak a tartalmi és formai követelményei. Többek között ez vonatkozik arra, hogy olyan állapotba kell hozni a környezetet, ami megfelel az uniós normáknak, és biztosítja a terület további hasznosítását. Kötelem a dolgozókkal való tisztességes elszámolás és ott, ahol rossz a foglalkoztatási mutató a rehabilitációs tervnek komoly fejezetének kell lennie a továbbfoglalkoztatás elősegítésére. Ezen túl van egy másik jogszabály is, amely szerint a cukorgyárak bezárása révén, egy diverzifikációs támogatással van mód kifejezetten az embai játékszabályokhoz kapcsolódó, de önálló munkahelyteremtő vidék népességmegtartó, fejlesztő támogatás elnyerésére. A következő időszakban e tekintetben a gyárnak és önkormányzatnak, a kormánynak szoros együttműködést kell kialakítani, hogy az elveszített munkahelyeket, hatékony, versenyképes munkahelyekkel tudják pótolni. A minisztérium minden lehetséges eszközzel élni fog és élni kíván. Tegnap megegyeztek a Magyar Cukor Zrt-vel kétszáz egynéhány tonnás kvóta visszaadásában, amely azt jelenti, hogy Magyarország 75%-át adta vissza a kvótájának, ami a térség vonatkozásában, ennek a diverzifikációs támogatás összegének 20-25 %-os növekedését jelenti automatikusan. Ez nagyságrendileg azt jelenti, hogy közel 50 milliós támogatás áll rendelkezésre diverzifikációra a három térség, Petőháza, Szerencs és Szolnok vonatkozásában összesen. A minisztérium minden ilyen lépésnél maximálisan próbált segíteni. A következő időszakban vele és kollégáival többször fognak találkozni.

Rónavölgyi Endréné megköszöni a tájékoztatót, és megnyitja a napirend vitáját.

Danyi László maximálisan egyetért Pokol Balázs korrekt tájékoztatásával. Szívesebben látta volna, ha a Szerencsi Televízió által bemutatott történelmi áttekintés helyett ezt a tájékoztatást láthatták volna. Az alapvető problémát az EU szerkezetátalakítási programja idézte elő. Erre az EU rákényszerült. Másrészt a német tulajdonos hozzáállása is előidézhette a gyár bezárását, mivel bizonytalanná tették a termelőket a szerződésekkel kapcsolatban. A szerencsi sajtóban és hírekben elsősorban a termelőket próbálják felelőssé tenni a gyár bezárásáért. A termelők a maguk esetében a biztosat választották a bizonytalannal szemben, és igénybe veszik az EU támogatását. De feltehető a kérdés, hogy ki jár jól elsősorban a támogatásból? A termelők csak a 10%-ot kapják, a többit a német tulajdonosok. Felmerült benne, hogy miért ilyen későn kezdték el a tárgyalásokat a termelőkkel? Ami történt, tragédia a dolgozóknak és a városnak is. Kéri, hogy a város segítse az utcára kikerült embereket.

Visi Ferenc: A tájékoztató után teljesen más megvilágításban látja a dolgokat, mint a népházbeli tájékoztató után. Az unió témája ott fel sem merült, hogy onnan indult el a baj. A Népházban még azt érezte, hogy a gyár és termelők közti összeütközésről van szó. Kiderült, hogy a „fejétől büzlik a hal”, tehát az unió intézkedése nyomán alakult ki ilyen helyzet. Mint kiderül, már semmit nem érdemes termesztani, állatot tartani, mert mindent olcsóbban az EU-ból lehet behozni. Itt elég lesz már csak gazt termesztani. Az unió kívül a földművelési minisztériumot is hibáztatja. Úgy érzi, hogy csak a nagyok felé fog hajlani a támogatási

rendszer. Az ígéretek jól hangoznak. A minisztériumi intézkedések nem mindig felelnek meg a magyar érdekeknek. Ha az uniónak ilyen kívánságai vannak, akkor nem minden esetben kellene szót fogadni. Hiába mondja az unió, hogy szüntessék meg a cukorgyártást, és termesszenek energia növényeket, akkor termesszenek továbbra is répát és csináljanak abból biodízelt. A minisztériumban is azon kellene gondolkodni, hogy mit lehet tenni. A közeljövőben lebontják a gyárat ez már a másik véglet. Siralmas ezt a szerencsieknek hallani. Sokan megsíratják a gyárat, mert abból élt a család sok-sok éven keresztül. A szerencsiak nevében maximálisan tiltakozni kell a bezárás ellen, hisz nem kell szó nélkül végrehajtani az unió kívánságát. Ez diktatúra, nem tudnak mit tenni ellene? Sok múlik a vezetőkön, akik nem tudnak elég keményen tárgyalni, mert a magyar érdek nem ezt kívánja. Ne vállaljon fel fontos pozíciókat az, aki nem tud kiállni a hazai érdekek mellett.

Dr. Gál András megkérdezi Pokol Balázstól, hogy érez-e személyes felelősséget azért, hogy idejutott a helyzet, megtett-e mindent, mint elsőszámú vezető ebben a cégben, miután bezárták a szolnoki gyárat, nem kellett volna-e korábban a természetőkkel egyezkedni, s mivel nem nagyon rajong Szerencsért, nem érez-e most lelkiismeret furdalást a szerencsiakkal szemben?

Heves János: A jelenlévő vendégek meg kell, hogy értsék azt az indulathalmazt, ami megnyilvánul a képviselők részéről. A helyzet megdöbbenést váltott ki a szerencsiakból. Ez a bizonyos felháborodás teljesen érthető. Meg kell, hogy értsék a kiszolgáltatottság érzését is. Ha bekövetkezik egy ilyen helyzet, hogy egy 119 éves tradicionális gyár bezár, akkor mit várhatnak ők, akik csak pár éve foglalkoznak vállalkozással. Elhangzott az a vélemény, és kiderült a szerencsi összeállításból, hogy lám a szerencsi gazdák nem tehetnek semmiről, hanem az unió volt az, aki rákényszerítette őket a kilépésre. Megérti a gazdákat, ha többszörös jövedelmet kapnak a kilépésért. Nem tartja helyesnek a képmutató tárgyalást. Elhangzottak többféle árak, amit ha megkapnak, akkor termelni fognak a gazdák. Amikor a gazdák megkapták a 40 eurót, ami jóval fölötte volt az ígéretnak, akkor a gazdák mégiscsak úgy döntöttek, hogy nem termelnek. Nem tehetik meg, hogy teljes mértékben felmentik a gazdákat. Arról kell még beszélni, hogy a dolgozók kapják meg a megfelelő kárpótlást. A vesztesek közé sorolja a várost is, és azt kéri mindenkitől, aki ebben tehet valamit, a várost ért veszteséget is igyekezzenek pótolni, mert az erkölcsi veszteség mellett anyagi vesztesége is van a városnak.

Vaszily Miklós szerint hiába keresik a felelősöket, egy dolgot vehetnek tudomásul, hogy a legnagyobb vesztesek a dolgozók, akiknek a munkahelyük megszűnik. Új állást csak akkor tudnának keresni, ha létesülnének új munkahelyek. Ehhez az önkormányzat ereje kevés, ezért a magyar kormány segítségére számítanak. A dolgozók mellett nagy vesztes az önkormányzat is, hiszen gondoskodni kell a munka nélkül maradókról. Nem mellékes az az adóbevétel, melytől az önkormányzat most elesik. Arról szeretne hallani, hogy milyen lehetőségek nyílnak arra, hogy a dolgozókat és önkormányzatot támogassák. Elhangzott: az unió előírja, hogy a gyár területét alkalmassá kell tenni arra, hogy más tevékenység is folyhasson ott. Azt szeretné tudni: a rekultiváció milyen előírásokat tartalmaz, tehát mindent le kell bontani? Jó lenne, ha azok az épületek megmaradhatnának, melyeket a későbbiekben hasznosítani lehetne.

Bíró István: Pár hete még azt hitte, hogy a cukorgyár 120 éves működését fogják ünnepelni, most pedig a temetésén fognak részt venni. Elődeik sokat küzdöttek azért, hogy a gyár fennmaradjon, és hírnevet szerezzen még az országhatáron kívül is. Még Radnóti Miklós is dolgozott a gyárban, igaz kényszermunkán. Tavaly hatalmas környezetvédelmi beruházás történt a gyár területén. Ma a gyár bezár. Azt a hatalmas beruházást, amely történt, véleménye

szerint már tudatosan készítették elő, mert környezetvédelmi szempontból szükségszerű bezárás előtt. A gyár mellett működik a Nestlé, amely naponta kb 60 tonna cukrot vesz igénybe. Ha a cukorgyár megszűnik, ezáltal megszűnik a Nestlé általi cukorátvétel is. Ebből az is következhet, hogy bezár a csokoládégyár is. Az ott dolgozókon kívül még számos munkatárs dolgozott a gyárban. Azt kérdezi, és őszinte választ vár, hogy az állítása valós, vagy sem, miszerint ez tudatos leépítés volt az unió, vagy a tulajdonos, vagy a Mátra Cukor Zrt. részéről?

Dr. Takács István: Amikor kiment a köztudatba, hogy a cukorgyárat bezárják, attól kezdve nagyon sok embernél gyásznapi van, amikor felébred. Érzelmileg erősen kötődött a lakosság ehhez a gyárhoz. Amikor 120 évvel ezelőtt megépült, a környéken kevésbé fejlett mezőgazdaság volt. Az itt élőknek életet adott a gyár. Amikor sikeresen dolgoztak a szerencsi cukorgyárban, amely Európa legnagyobb cukorgyára volt, és a legjobb cukrot állítja elő Magyarországon, akkor felépült a csokoládégyár is. Ma már csak az működik. Csak annyit tud mondani, hogy fejet és térdet hajt az elődök előtt, akik két világháború viszontagságai között is meg tudták menteni, felépíteni a gyárat, és kenyeret tudtak adni az embereknek. Ők pedig békeidőben erre képtelenek. A város megcsinálta az idejének költségvetését és hosszútávú terveket szőttek, amelyekkel már ki tudja mi lesz. Mi lesz Szerencsel és azzal a szimbólummal, amit az elődök kiharcoltak? Szerencs fogalom volt Magyarországon, mindenki tudta, hogy a cukorgyárról és csokoládégyárról híres. Mi fogja Szerencset abban a hírnévben tartani, amit az elődök elértek? Nekik, a városnak óriási pénzkiesés, és kb 400 embert érint a változás. Mi lesz az emberekkel, mi lesz a fiatalokkal, akik házakat építettek, és tervezték a jövőt? Itt még csak a láthatáron sincs munkahely. Szerencsen 6800 munkahely volt 1989-ben, ma 2300-ra lecsökkent. Most ehhez hozzájön még 450 munkahely. Mi lesz a várossal, ki fog segíteni? Az volna a kérése, és kéri támogatás, hogy hagyják meg a gyár dűdászóját, hogy az utódok tudhassák, volt itt egy cukorgyár. A tulajdonos hozzon létre alapítványt, amely biztosítja a jövőben a dűdászót. Csináljanak emlékhelyet, amely a cukorgyár maradványaiból, gépeiből állna.

Koncz Ferenc nem tudja, minek vannak itt? Ami ma itt van, az egy politikai pankráció, a dolog eldőlt. Fantasztikus filmet láttak, a hektárt összekeverték a tonnával. Összeugrasszatták a magyart a magyarral. Minek vannak itt? Osztóznak a cukorgyár gondjain? A múlt ősszel kellett volna tárgyalni! Megjátszák, hogy kétségbe vannak esve, mert bezár a cukorgyár, de senki nem tett érte semmit. Két képviselője van a parlamentben ennek a választókerületnek. Az egyik a regionális tanács elnöke, az országos területfejlesztési bizottság elnöke, egy árva szót sem szólt. Egyetlen bizottságban sem látta, hogy felmerült a kérdés. A város polgármestere is országgyűlési képviselő. Csak mosolygott az állítólagos 28-i szakmai tanácskozáson. A hűséges kamerahordozók mindig úgy csinálják, hogy csak egy bizonyos része látszon a dolognak. Mosolygott polgármester asszony azon, amikor azt mondták, hogy fel kell emelni 4 euróra a támogatást. Másnap megírta a levelet, azt megmutatta a tévé. Tavaly ősszel kellett volna kint lenni a német tulajdonosnál, és le kellett volna ülni a gazdákkal tárgyalni. Mi történt? Egymásnak ugrasszatták a gazdákat. Mi történik ebben a városban? Ha tovább hallgatja Máhr Andrást, még a végén kiderül, hogy Kaba milyen jól járt. Katasztrófa, ami itt van. Jövőre kivágatják a kukoricát, búzát. A szőlőket kivágatják. Mi lesz velük, nincs mit tenni. De akkor minek ülnek itt? Gál András az egyetlen, aki megkérdezte, hogy valaki érez-e felelősséget? Nem egymásra kell mutogatni, megtett-e mindenki mindent? Akár hányszor beszélt miniszter úrral, és már a múlt ősztől tudja, és járt a nyakára, hogy mit lehet tenni? Miről ír a Szerencsi Hírek? Mindenki milyen elégedett a városban. Nem ezzel foglalkozott senki, csak most az utolsó pillanatban. Óriási a baj, megszűnik munkahely, de vannak olyanok, akik nem is tudnak mást csinálni. Az EU-s erőter ezbe az irányba nyomja

őket, és a kormány tudna beavatkozni. Az olasz kormány 11 eurót tett hozzá, de lehet, hogy lett volna a magyarok esetében más mód, hogy megakadályozzák ezt. A lázas semmittevést mutatják meg a televízióban. Február 28-án óriási baj volt, amely tavaly novembertől jól érezhető volt. Most ideültek, hogy megmutassák mindenkinek, milyen fantasztikusan dolgoztak. Már nincs mit tenni. Az ember azt érzi, hogy az érdekek abba az irányba mutatnak, hogy bezárják a cukorgyárat. Ők arról beszélnek, hogy mi maradjon meg belőle? Ő azt mondja, hogy maradjon meg a gyár. Katasztrofális helyzetbe került a város. A csokoládégyár megy össze, az ÉMÁSZ központ elkerült innen, alig van mentő, a ZAB-ot szétverték. Mennek össze, mindenki elégedett. Nagyon nagy baj van, sose gondolta, hogy ekkora.

Visi Ferenc az elkövetkezendőkben a minisztériumtól azt kéri, hogy tegyenek javaslatot, ötletet, ami a városnak is megfelel. Mi lenne, ha változtatási tilalmat rendelnének el? Itt is lehetne kiszerezni részleget csinálni, nem kellene elmenni Hatvanba a dolgozóknak csomagolni. Ha a gyárat műemlékké tudnák nyilvánítani, akkor a műemlékvédelem is támogatni tudná a gyár megmaradását. Most csak ötleteket sorol. Ha a minisztériumtól ötleteket kapnának, örülnének neki.

Danyi László: Alpolgármester úr részéről elhangzott, hogy a termelők részéről képmutatás volt az alkudozás során. Ez lehet, mert aki nincs tisztában azzal, hogy az alku időszakában a 38 eurótól megkezdve a 40 euróig a műtrágya és vegyszerek ára emelkedett. Neki, mint gazdálkodónak nagyobb rálátása van a gazdák hozzáállására, ezért visszautasítja, hogy képmutatás lett volna a termelők részéről. El kell ismerni, és ő is azt látja, hogy a termelők egyes képviselői nem a legkorrektebben jártak el ebben az időszakban. Neki is van kötődése a cukorgyárhoz édesanyja kapcsán, aki a cukorfőzőknél dolgozott. A gyár bezárása hallatán édesanyja is sírva fakadt.

Heves János: Az elhangzottakból érezhetik a vendégek, hogy milyen érzelmi indulatok keletkeztek a városban. Hallottak egy március 15-ei kampánybeszédet, ami politikai szónoklatokkal volt tele, és megvitatták mindenki más felelősségét. Nem ez az ő feladatuk, hanem az a cél, hogy történjen ebből a helyzetből kiút. Lehet azt is kérni, hogy a gyár ne zárjon be, de azt kéri, hogy ebben a helyzetben kapják meg a megfelelő segítséget mind a Nordzucker, mind a kormány részéről.

Sipos Attila szerint is jól láthatóak az indulatok. Ő nem született szerencsi, de részéről is elfogadhatatlan, hogy bezár a cukorgyár. Azonban tudomásul kell venni, hogy kemény gazdasági döntés volt mind a tulajdonos, mind a termelők részéről. Talán a termelők sem érezték annak a súlyát, hogy nekik milyen döntést kell meghozni, amikor így döntöttek. Egyértelműen a pénzük mellett döntöttek, de ezzel a magyar cukorgyártás sorsát is eldöntötték. Biztos, hogy mindenkinek a felelőssége benne van ebben. Osztozni kell a kudarcot, és úgy hallotta a tájékoztatóból, hogy eldöntött tény, de előremutatóan, mint önkormányzatnak a lehető legnagyobb kárpótlással kell kijönnie ebből a dologból. Kérni kell a kormány segítségét ahhoz, hogy itt újra beindulhasson valamilyen foglalkoztatás, hogy az emberek nagy részét el tudják helyezni. Azon javaslatokkal, amit Takács István elmondott: amit lehet megmentenek meg, azzal teljes mértékig egyetért. Az sem mindegy, hogy a rekultiváció milyen mértékű lesz.

Bíró István Koncz Ferencnek mondja: Ha már tavaly év végén tudta ezeket az eseményeket, illetve sejtette, miért nem osztotta meg velük ezeket, hogy tisztábban láthassanak ebben a kérdésben, mivel nem szakemberek. Ha tisztában volt azzal, hogy ez meg fog valósulni, akkor

miért nem hívta fel a figyelmét a szerencsi embereknek? Koncz Ferenc sem tett semmit, csak reklamálni tud.

Dr. Takács István még azt kéri, hogy szerencsiek bontsák le, amit le kell bontani.

Koncz Ferenc: A tegnapi Északban még az volt a cím, hogy „Szerencs nem adja föl”. Nem tudja miért volt ez a cím, mert ezért mondta azt, hogy politikai pankráció, nem egyéb. Senki nem csinált itt semmit. Akinek lett volna ereje és hatalma, az a tizenvalahány megyei országgyűlési képviselő nem lépte meg, amit meg kellett volna. Ő mit tett? Többször beszélt miniszter úrral, aki azt mondta, hogy rendben lesz a szerencsi gyár dolga. Ő, amit lehetett megtette a megyei közgyűlés részéről. Az igaz, hogy itt nem mondta el. Azt viszont elmondta, hogy nem csak az új munkahelyek létrehozásával kell foglalkozni, hanem a régiék megtartásával is. Az utolsó pillanatig Gráf miniszter úr arról tájékoztatta, hogy a szerencsi cukorgyár sorsa jó irányba megy. A 4 eurós javaslat is, az is az ő szájából hangzott el, azon a bizonyos szakmai tanácskozáson is. Egyébként minden egyéb megjegyzés ellen csak tiltakozni tud, mert az arról szól, hogy úgy egymásnak ugrasztja a gyárban dolgozókat a termelőkkel, hogy akinek a fejében még az volt, hogy termeljen még az is elálljon tőle. Azért mondja, hogy amit ebből a gyenge politikai erőből lehet levezetni, azt megtette. Természetesen, ha még van arra szükség, hogy ebben tegyen valamit, azt meg fogja tenni. De kéri, értsék meg, hogy nagyon indulatos ebben az ügyben, mert a részletek összerakásából úgy látja, hogy ez már régebben eldőlt, és nem most kellene műsorozni. Tegnap beszélt a város volt polgármesterével, aki azt mondta, hogy ha ez az ő idejében történik, akkor elbujdosott volna.

Suskó Viktor azt gondolta, és bízott benne, hogy egy előremutató testületi ülést lehet tartani, és arról tudnak beszélni, amiről kellene, tehát hogyan tovább és milyen lehetőségeik vannak ezzel a sajnálatos ténnyel kapcsolatban. Még hétfőn reggel is úgy kelt fel, hogy meg volt győződve arról, hogy a gyár meg fogja kezdeni a 120. kampányát. Amikor értesült a bezárásról, szóhoz sem tudott jutni. Mint közgazdász megérti a reálfolyamatokat és az uniós intézkedéseket, viszont vannak benne olyan pontok, amelyekkel nehezen ért egyet, gondol itt a Nordzuckerre. Úgy gondolja, hogy a Nordzucker tőkeerős ahhoz képest, hogy többet invesztáljon a termelésbe. Nem érti meg a gazdák szüklátókörségét, és a gyors pénzhez jutását. Tudja, hogy a miniszter úr megkérdezte azt is tőlük, hogy mennyiért akarnak termelni, de a mai napig nem tudtak rá választ adni. *(dr. Takács István távozik az ülésről)* Abból, hogy semmilyen ajánlatot nem fogadtak el, ezért kicsit hibásnak érzi őket ebben a dologban. Sajnos ezen a dolgon már nem tudnak változtatni, hogy a gyár működjön. Kezdenek el azon tevékenykedni, hogy a város és a dolgozók hogyan tudnak ebből a dologból kikerülni. Ha azt mondják, hogy a termelők négyévi hasznukat fogják realizálni most egy összegben, akkor úgy gondolja, hogy ettől több illeti meg a dolgozókat és a várost is. Kezdeményezi, hogy minél előbb induljanak meg a tárgyalások a Mátra Cukor Zrt vezetésével, hogy hogyan fog lezajlani ez a felszámolás, mi lesz, amiben a város tud segíteni, és mi az, amiben a Mátra Cukor tud segíteni. Mi az, amit a városnak át kell venni a gyártól, gondol itt a múzeumra. Milyen épületeket tud a város hasznosítani? Azt gondolja, hogy a Mátra Cukor Zrt-nek is érdeke, hogy minél hamarabb befektetőt találjon a területre. Eben látja a kiutat, és ebben van tennivalójuk, nem abban, hogy ki fog a televízióban szerepelni.

Rónavölgyi Endréné Máhr Andrásnak adja meg a szót, mert már más helyen várják, egy újabb egyeztetésen.

Dr. Máhr András megérti az itt elhangzott indulatokat, de ezzel együtt az indulat és a korrekt tájékoztatást két dolog. Azt mondja képviselő úrnak, hogy Olaszországban sem ad a kormány 11 eurót, mert nem adhat. A 7 + 4 eurót adja, amit Magyarország. Ezt dokumentálni tudja, valószínűleg félretájékoztatták. Európában ez a két ország van, akik a 4 eurós nemzeti kiegészítéssel éltek. Ezek tények, amelyek makacs dolgok. A másik fele: természetesen az indulatnak tudja be azokat a mondatokat, hogy Gráf miniszter úr, ő maga és munkatársai mit tehettek volna. Erre azt mondja, hogy miniszter úr, személyében próbálta végig azt a helyzetet megteremteni, hogy Magyarországon a két cukorgyár megmaradjon. A német és osztrák tulajdonosokkal több alkalommal tárgyalt. Azt gondolja, hogy minden lehetséges eszközzel ezt a helyzetet próbálták megakadályozni. Egyet tudomásul kell venni, hogy piacgazdaságban élnek. Lehet azt mondani, hogy csúnya és gonosz a termelő, és szűk látókörű. Azt gondolja, hogy ez egy olyan döntés, amire lehet azt mondani, hogy nem helyes. Sajnos ezt jelenti a tőkeerő. Répát Magyarországon lehet termelni, de abból bioenergiát előállítani még gazdaságtalanabb. Pont az a probléma, hogy azok között a pénzügyi konstrukciók között sem kívánnak érhető okokból répát termelni a termelők. Nem arról van szó, hogy itt nem tudunk mit kezdeni a répával, hanem arról, hogy nincs annyi répa, ami mellett a szerencsi gyár működni tudna. Azt kell végiggondolni, hogy közös összefogással hogyan lehet egy rossz helyzetet a játékszabályok szerint megoldani. A változtatási tilalom annyit jelent, hogy utána nem lehet ott semmit csinálni, tehát munkahelyet sem lehet. Azt nem mondhatja ki sem a magyar kormány, sem a parlament, sem az önkormányzat, hogy köteles cukorrépát feldolgozni a szerencsi gyár. A tulajdonos szuverén joga, hogy mit tegyen. Ma Európában ezekkel a támogatásokkal együtt a legmagasabb répabevétel Magyarországon alakult ki. Ezzel együtt is látható a feszültség, hiszen a déli határon, a horvátok jelen pillanatban efölötti árajánlatokkal próbálnak cukorrépát termeltetni. Azon kell elgondolkodni, hogy hogyan tovább innentől kezdve. Az egyik ág, hogy olyan szociális tervet fogadnak el, amely tisztességes kárpótlást jelent az érintett dolgozóknak, amely olyan átképzési tervet jelent, amely ilyen helyzetben egy tulajdonostól elvárható. Másodszor közösen végig kell gondolni a Mátra Cukor bevonásával azt, hogy hogyan lehet itt a diverzifikációs támogatással, egyéb lehetőségeket figyelembe véve a cukorgyár infrastruktúráját felhasználva új munkahelyet teremteni. A dolog harmadik része, melyet közös felelősséggel kell végiggondolni, hogy van a gyárban kötelezően lebontandó rész, de ne érintsen olyat, amely hosszabb távon hasznosítható. Ez közös felelősség, a minisztérium tisztában van ezzel, és ami rajtuk múlik, megpróbálják megtenni.

Rónavölgyi Endréné megköszöni a tájékoztatást, és azt kéri, hogy a tárcza továbbra is segítse ennek a folyamatnak a megoldását. Minden kormányzati segítséget kérnek és elvárnak. A maguk részéről a folyamatos kapcsolattartás biztosított.

Kalina Lajos: A mai rendkívüli testületi ülés napirendi pontján az szerepel, hogy tájékoztató a Mátra Cukor Zrt. szerencsi gyárának bezárásáról és annak várható hatásairól. Teljesen jóhiszemben jött el a mai ülésre, de természetesen neki is fáj a lelke a történetek miatt. Örül annak, hogy autentikus előadó mondhatja el az egész hiteles történetet. Őt meggyőzte a Pokol vezérigazgató előadása. Megpróbálta előadni a történéseket időrendi sorrendben. Neki segített a Szerencsi Televízió kisfilm összeállítása is. Bemutatta azokat a próbálkozásokat, amelyek az elmúlt időszakban történtek. Pokol igazgató úr előadásából, és a sorok között olvasva számára egyértelművé vált, hogy a magyarországi 11 cukorgyár lassan, lassan ugyanarra a sorsra jutott, mint a szerencsi is. Hallották az okokat, és ahogy szokták mondani, gazdasági okai

vannak ennek a bezárásnak, amelyek ide vezettek. Végighallgatva a mai tanácskozást, talán egy-két kampánnyal meg lehetett volna hosszabbítani a gyár életét, de úgy látja, hogy nem lett volna hosszú. Szólni kell arról, hogy mindenki indulatosan beszélt, de nem tartotta elegánsnak azt, ahogy a képviselő-testület tagjai a vendégek előtt is megpróbálták ebből a helyzetből politikai előnyt kovácsolni. Megpróbálja a felelősséget rátolni a jelenlegi kormányzó pártra és polgármester asszonyra, aki szerinte mindent megtett, hogy ne következzen be ez a dolog. Nem tartotta elegánsnak ezt a politikai kirohanást. Azt kéri Koncz képviselő úrtól, hogy gondolja meg a szavait, mert ha ő valóban jövőbe lát, és már tudta hamarabb, akkor szólnia kellett volna a testületnek, hogy ilyen veszélyt érez, és próbáljanak összefogni. Ebben a helyzetben nem széthúzást várt volna, hanem egy összefogást. Mivel látják, hogy nincs remény a cukorgyár megmentésére, akkor arról kellett volna beszélni, hogy hogyan tovább. Ezzel szemben kirohanásokat hallottak, ami nem segít a gondokon. Államtitkár úrtól azt szeretne volna kérni, ha a tárca és a kormány nevében ők tudnak segíteni, akkor mindent tegyenek meg a szerencsiekért. Bezárásokról van szó, mert a termelők nem akarnak cukorrépat termelni, mert nem éri meg, de a végén már bármennyit is ígért volna a gyár, már végképp nem akartak a termelők cukorrépat termelni. Itt van egy másik lehetőség, a szalmaégető, ez ellen meg tiltakoznak. Felvetik a politikai felelősséget, és másra próbálják áttestálni a bajt, hogy igen, minden megszűnik, minden tönkre megy. Ugyanakkor, ami fejlődőképes lehet, és talán felszívhatja a feleslegessé vált munkaerőt, az ellen pedig tiltakoznak. Hát hogy van ez, miért vannak itt? Azért, hogy megoldják a problémákat, és ne csak kirohanásokat tegyenek.

Dr. Egeli Zsolt: Ezek a döntések nem Szolnokon, nem Hatvanban, hanem Bécsben és valahol Németországban születtek meg. Oktalannak tartja, hogy a menedzsmentet támadják, és egyes képviselő-társai őket állítják ki a porondra. De ők épp olyan alkalmazottak ebben a gyárban, mint ők a saját kis munkahelyeiken. Bekerültek egy nemzetközi tőke körforgásába, és úgy játszik velük, ahogy a tőkeereje lehetővé teszi. Kérdése Pokol vezérigazgató úrhoz, hogy a tulajdonosok meghozták-e azt a végső döntést, hogy a Szerencsről való kivonulásuk a cukorgyártásból egyben Szerencsről, mint városból, mint bárminek a színteréből való kivonulást is jelenti? A háború előtt a cukorgyár nem csak cukrot gyártott, és akkor is tőkésék voltak a tulajdonosok. Nekik valamiért megérte ezt a gyárat 365 napig működtetni. Van-e végleges, és egyértelmű határozat, döntése a tulajdonosi körnek?

Koncz Ferenc köszöni Kalina Lajos intéseit. Neki az a véleménye, hogy politikai felelősök vannak, és tudta, hogy ő meg fog szólalni. Ezt már előre borítékolta. Nem ez a lényeg. Politikai felelősök vannak, és azokat meg kell nevezni. Vannak javaslatai a jövőt illetően, de azzal nem ért egyet, hogy a múltra fátylat vessenek. Építsenek erőművet. Az rendben van, de hogy lehetett a két dolgot összefüggésbe hozni. Valaminek a megszüntetése miatt jöttek össze feleslegesen, most meg jönnek az erőművel. Ez nagyon érdekes. Mi köze van az erőműnek a cukorgyárhoz?

Kalina Lajos: Nem akar párbeszédet kezdeni, de olvasta az Észak-magyarországot, ahol megszólalt a Hujber Ottó, aki azt mondta, hogy átvénné a dolgozókat. Szoros értelemben nincs egymáshoz a kettőnek köze, de ugyanakkor mégis van, hiszen emberi sorsokról van szó. Mint megoldási alternatívát próbálta felvetni, sajnálja, hogy ha ez nem volt érthető.

Danyi László azt kéri a képviselőktől, hogy fejezzék be az adok-kapok párbeszédet, mert ezen már nem tudnak mit tenni. Azon vitatkozni, hogy helyi szinten valakinek is politikai felelőssége lenne felesleges. Elítéli azt a röplapot is, amelyben mindkét személy felelősségét felvetik. Ehhez az önkormányzatnak semmi köze. A gyárnak a sorsa akkor eldőlt, amikor az

állam valamiért eladta. Akkor sem volt az önkormányzatnak beleszólása az eladásba. Amikor a Nordzucker megvette, akkor azért tette, hogy egy adott pillanatban bezárják, hogy az ő piacuk kerüljön előtérbe.

Dr. Pokol Balázs válaszol az elhangzott kérdésekre és reagál a felvetésekre. A német tulajdonos nem azért vette meg a gyárat, hogy bezárja. Ezt könnyű bizonyítani, hiszen már ebben az állapotban a Nordzucker többet fizetett volna a magyar termelőnek, mint Németországban. Amellett tudni kell, hogy a cukor nettó ára 400 euró körüli, ezt nem lehet Németországból Magyarországra fuvarozni. Tehát az a feltételezés, hogy a magyar piacot német gyárakból fogják ellátni, nem helytálló. Azt már sokszor hallották, hogy azért vették meg a gyárat, hogy bezárják. Erről szó sincs, ez szakmai befektetés volt. Abban teljesen egyetért, hogy a hajó 1991-ben elment. Sajnos a magyar állam viselkedése az időben nem változik. 1991-ben a Mátra Cukor megélte, hogy a magyar állami alapítású bankok azt mondták, hogy nem hitelképesek. A külföldiek másképpen álltak hozzá a dolgokhoz. A szakmai befektetők nem tudnak mást tenni, csak cukrot akarnak gyártani, ennek érdekében nagy áldozatokat vállalnak. Az, hogy érez-e felelősséget, kijelentheti, hogy igen. Biztos, hogy a tárgyalások során nagyon sok mindent elrontottak. Az ugyan nem igaz, hogy későn kezdték a tárgyalásokat, mert azok már 2007 nyarán folytak. De mindennek van időszükséglete, és ennek is betudható, hogy a termelők túlreagálták ezt. A tárgyalásokon biztos nem tudta kellően erőszakos módon érvényesíteni a magyar érdekeket. Gál úr nemcsak a veséjébe, hanem a szívébe is lát, amikor azt mondja, hogy nem szereti Szerencset. Felhívja a figyelmet arra, hogy három évig élt Szerencsen, s ez idő alatt tette meg a nagyívű fejlődés belső lépéseit a gyár. Egyébként 2003-ban saját kezével zárta be a hatvani gyárat, hogy a szerencsi megmaradjon. Miért nem folytatja a Nordzucker? Folytatni akarták, de egyetlen ok van, ez a nem megfelelő mennyiségű répa rendelkezésre állása. Sajnálattal azt is el kell mondani, hogy Magyarországnak van egy óriási hatékonysági hátránya. Erről biztosan mindannyian tehetnek. Ez egy drága ország. Egyik része nagyon jó, magasabbak a bérek. Azt azért nem mondhatják el, hogy a répatermesztés hatékonysága annyival meghaladja a szlovák, lengyel kollégákét, amely megtermeli azt a különbözetet, amellyel drágább az ország. Amiben sokat küzdött a részvényesekkel, az a helyi adó. Egyik oldalról jó, mert hozzájárult a település jólétéhez a cég, de azokban a percekben, amelyekben elmondták, hogy az egyéb adók között a helyi adók magasabbak. Miután ezeket kiballanszírozta, akkor a végén, amikor a dolognak a csattanója jött, az unió nagy készletével, amikor a répaár hatékonyságban is meg kellett mérkőznie, addigra olyan sok tartalék már nem maradt, hogy azt mondhatták volna a részvényeseknek, hogy még dobjanak rá, nagyon sokat. Mert ezt ki tudják ballanszírozni. Ki kell mondani, hogy ezt nem tudják kiegyensúlyozni. A gyáraik energetikai hatékonysága nagyjából ott van, ahol a németeké. Nincsenek területek, melyek segítségével a magyarországi menedzsment azt mondhatta volna, hogy azon hatékonysági hátrányt, ami a répaár hátrányból származik, azt már nem tudják kiegyensúlyozni. Ha még rátesznek az árra, túl lehetett volna élni az évet, de mit mondanak jövőre? Egyet ne felejtessenek el, hogy most pénzért lehet kilépni. Ezt a lépést végrehajtották, és azt jelenti, hogy a 100 ezer tonna kvóta visszaadása 86 millió euró összességében, répatermelőnek és gyárnak egyöntetűen. Abból 30 a termelőké, 56 millió a gyáré. A gyár már tudja, hogy a szociális feladatok ellátására fogja költeni, így kvázi neki nem marad semmi. Azt nem mondja meg, hogy a dolgozók mennyit fognak kapni, de a szolnoki séma mellett a dolgozók olyan bánatpénzt kapnak, amilyen ebben az országban nem volt. Bontás mire terjed ki: minden cukortermelő berendezést és épületét le kell bontani. A cukorgyár egy érdekes képződmény, nem nagyon lehet másra használni. Úgy gondolja, mert végleges elképzelés sincs, hogy van egy történelmi épületegyüttes, amelyet meg kellene tartani, az pénzbe kerül, de valószínűleg rá lehet fordítani. Ez a nagyépület, portakomplexum, cukormúzeum. Most hagy ne mondjon semmit. A változtatási tilalom: ezt jogszerűen nem is

lehet bevezetni, mert uniós joggal ellenkezik, de egyébként is öngyilkos jellegű, mert akkor nem alakítható telek, sem semmi. Környezetvédelmi beruházás 2007-ben: ez nem a bezárás előszele volt. Nem ők találták ki. Egy hosszú vita végére tettek több mint félmillió eurós pontot. Most már bánják. Ami megvalósult, az a felszín alatti vizek kommunikációja. Ha tudták volna, hogy csak egy év van hátra, akkor kérték volna a környezetvédelmi hatóságok türelmét, mert ha 118 évig jó volt így, akkor még egy évet kibírt volna. Műemlékként megőrizni a területet: úgy gondolja, hogy az említett objektumokra indokolt dolog, de a többire nem javasolja. Kiszserelő: ez nagyon nehéz kérdés. A kiszserelő biztosan hozzásegíthet bizonyos munkahelyek megmentéséhez, de nincsen Szerencsen siló. Nem lehet 50 kilós zsákokban ideszállítani a cukrot, mert nem hatékony megoldás, de minden hasznosítható megoldásban partnerek, de ez ma nem kivitelezhető. A város majd kap diverzifikációs támogatást, illetve kiegészítő támogatást. Az általuk beállított szociális költségek nagy része, a városhoz fog kerülni. Az esetleges munkahelyteremtésben részt tudnak venni, de olyan tétel, hogy végkielégítés, ilyen tétel nem szerepel. Maximálisan együtt fognak működni a város vezetésével, hogy a lehető legjobban menjenek ezek a dolgok. A tulajdonosi döntés nem született meg a teljes megszüntetésről. Valamint nem született meg a répából való cukorgyártásról sem a végleges döntés, mert van ennek jogi útja. Ez március 28-án fog megszületni, de azt nem tudja, hogy milyen döntés születik, és teljesen kitakarítják-e a szerencsi üzemet.

Rónavölgyi Endréné köszöni a válaszadást. Rendkívül tanulságos volt ez a mai rendkívüli testületi ülés. Tanulságos volt, mert minden biztonnal a város történetének nagyon fontos állomásához értek, melyhez hosszú út vezetett. Az egyik tanulság, hogy az elmúlt 17 esztendő sok lehetőséget biztosított a város számára, és bizonyos értelemben nagy vesztese a város az elmúlt 17 évnek. Ezt azért mondja, mert Takács István képviselő-társát erősíti azzal, amikor azt mondja, hogy több ezer embernek adott munkahelyet, ami mára csak töredéke. Az a nimbusz, amely jellemző volt a városra, ez bizony egyre inkább eltörpül, megszűnni látszik. Lehet azt mondani, hogy ha „én lennék a polgármester, akkor nem történik meg a cukorgyár bezárása”, de lehet azt is mondani, hogy ha 1991-ben nem úgy történik meg a privatizáció, ahogyan megtörtént, ha hasonló módon a németországi gyakorlathoz a cukorrépa termelők tulajdonosai a termelő egységeknek, akkor nagy valószínűséggel ma még talán működhetne a cukorgyártás. Könnyű ilyeneket mondani, de a hitelesség mindannyiuk számára teljesen világos. Óriási veszteség. Ezt többen elmondták a mai ülésen, és lehet versenyezni, hogy kinek fáj jobban. Az sem vigasz, hogy Magyarországon 12 cukorgyár volt, amelyből már csak egy van, és tizenegyediknek zárt be a szerencsi. Különböző kormányzati ciklusok alatt sem tudták megakadályozni az önkormányzatok, hogy a gyárakat bezárják. Az unióhoz történő tartozás előnyökkel jár, de sok esetben veszteséget is jelent. Szerencs számára veszteséget jelentett. Nem tudta megakadályozni egyik önkormányzat sem, bármilyen színezetű volt. A termelők és vezetői menedzsment közötti tárgyalási időszak hosszú volt, megelőzte a fájdalmas döntést. Ettől megmenthették volna magukat, ha mindenki őszintébb. Az hangzott el a filmben, hogy tavaly az aszályos év után már tudta a termelők egy része, hogy nem fog cukorrépat termelni. Mindattól a macska-egér játéktól, amely ezt követte, megkímélhették volna magukat. Ha ebben van politikai pankráció, akkor ez az volt. Vannak mindig pankrátorok is, akik azt hiszik, ha vasmellényt és lándzsát vesznek a kezükbe, akkor a röntgenszemű szerencsi emberek nem látnak át rajtuk. De átlátnak. Kevesen hitték, ő se gondolta, hogy a magyar kormány a nemzeti borítékból a 4 eurót hozzáteszi a cukorrépa termesztéshez. Nem kellett nagy csoda, hogy valaki 4 eurót mondjon, mert ennyi az unión belül ez a mérték, nem kell jövőbe látónak lenni, mint amennyivel meg lehet támogatni a termesztést. Amikor kiderült a beláthatatlan helyzet és a kormányzatnak mégiscsak az lett volna a célja, hogy ne szűnjön meg a cukorgyártás Magyarországon, akkor az volt a válasz rá,

hogy már több is ez a pénz, mint amennyi elég volna rá, de akkor sem termelnek, mert már késő. Emlékezzenek a filmre, már ősszel eldőlt néhányak részéről, hogy nem akarnak termelni. Azt mondták, hogy már több is ez a pénz, több is ez a termelési támogatás, mint amennyit gondoltak, már akkor sem termelnek, mert már késő van. Egyrészt, aki tudta már ősszel, hogy nem termel, annak késő. Azt mondják a cukoripari szakemberek, hogy március 20-a előtt, ha előkészítették a földet, soha nem vetették el a magot. Mindenkinek, aki termelni akart, annak két napon belül leszállították volna a magot. A vajúdsági idősaktól megmenthették volna magukat, ha őszintébbek, ha őszintébben akarják tájékoztatni a termelőket, ha nem zár ez a közösség, és hagyta volna, hogy az információ jobban áramoljon. Az önkormányzatnak is van felelőssége abban, amikor úgy dőlt el a privatizáció, hogy a termelők nem lettek tulajdonosai a gyárnak. Utólag már lehet bármit mondani. Mi a mozgástere egy önkormányzatnak? Az, hogy megpróbált érdekeket közvetíteni, nem beavatkozva egy gazdasági vertikum belső működésébe. Erre azt mondani, hogy későn volt, kihasználva ezt a kínkeserves helyzetet, és egyéni politikai ambíciókat és karriert, politikai tőkét kovácsolni, aki erre képes, az más gazemberségre is képes. Mit tehet az, aki azt mondja, hogy ez politikai pankráció, ami itt történik? A pankráció egyik tagja, amikor egy munkahelyteremtő beruházásról volt szó, a gyenge politikai befolyását arra használta fel Koncz Ferenc, hogy a Megyei Közgyűlés mellett működő Környezetvédelmi Bizottságot összehívta, hogy álljon meg a szerencsi szalmatüzelésű erőműnek az építkezése. Pankrációnak tartja, amikor kínkeserves helyzetben vannak a cukorgyári dolgozók, az ott lévő vállalkozások, akkor telefonon hívogatják a cukorgyáriakat, hogy majd megoldja a helyzetet, ha itt mindenki tehetetlen és sikerre viszi a gyár sorsát. Ez valóban politikai pankráció. Mit lehet tenni? Mint minden normális helyen, és hiszi azt, hogy Szerencs városa az. Büszke erre a városra, azokra, akik eddig is dolgoztak és tették a dolgukat, és ha hibát is követtek el, biztos abban, hogy nem szántszándékkal tették. Együtt kell működni, hogy kárt mentsenek. Ebben a legnagyobb szerep az együttműködés. A szerencsi emberek, akik a gyár dolgozói a lehető legkisebb veszteséggel kerüljenek ki. Az ott dolgozók átlagéletkora 50 év körüli, mindig ezt csinálták, ezt tanulták. Innovatívnak kell lenni, de óriási a trauma, és nem gondolták, hogy Szerencs is a szolnoki gyár sorsára jut. Az egyik legfontosabb dolog az emberekkel való törődés. Kiharcolni, hogy a legmagasabb kártalanításban vegyenek részt. Az erkölcsi veszteség bekövetkezik. Jelképeket lehet állítani, ezen érdemes gondolkodni. Nagyon fontos feladat, hogy azoknak a dolgozóknak, akik most munkanélkülivé válnak, milyen lehetőséget tudnak közösen teremteni a továbbfoglalkoztatásra. Ebben össze kell fogni, és nem arról kell beszélni, hogy mi miért ne épüljön, hanem arról kell beszélni, hogy mi épüljön, hogy a felszabaduló munkaerő mivel foglalkozzon. Mi lesz a várossal, a város gazdálkodásával? A szerencsi cukorgyár mindig egy biztos adófizető volt. A partneri együttműködésnek része volt, hogy ha kellett, bármikor segítettek egymáson. Az önkormányzatnak megvannak a kötelező és vállalt feladatai, melyet a helyi adóbevételből tudtak biztosítani. Azt kéri a menedzsmenttől, hogy gondolják át közösen, hogy hogyan lehet ezt a szakadékot áthidalni, és hogyan lehet a városnak a támogatást élvezni, amíg nem jön létre más munkahely a cukorgyáron kívül. Abban is feladatuk van, hogy ha megtörténik a rekultiváció, akkor milyen új beruházás jöhet létre ezen a telepen. Azt kéri a jelenlévőktől, városlakóktól: ne szégyelljék, hogy fáj a gyár bezárása. Lehet felelősöket keresni, bizonyára sokan azok a kialakult helyzetért, de hiszi, hogy rajtuk kívül álló okok is befolyásolták ezt. Amikor ebből a gýászból kicsit felocsúdnak, akkor a korábban említett összefogásra, felelős gondolkodásra fordítsák az erőiket, és keressék meg a továbbélés, és továbbhaladás lehetőségét. Azt kéri, hogy szakmai alapon, a városért érzett felelősségtudatból és ne egyéni politikai ambíciókból közelítsék meg ezt. Előbb utóbb kiderül, ha valaki nem őszinte, ezért a vádaskodást, az oda-vissza labdázás helyett az együttműködést tartja elsődlegesnek, és egyetlen megoldási lehetőségnek. Lezárja a napirendi pontot, és megköszöni az államtitkár

úrnak és Pokol Balázsnak, hogy részt vettek ezen az ülésen, és azt kéri, hogy még nagyobb szövetségben, és az általa is megfogalmazott, előttük álló jövőbeni feladatokat oldják meg.

Koncz Ferenc: Új momentumok merültek fel. Felhívja a polgármester asszony figyelmét arra, hogy az említett privatizációban az önkormányzatnak semmilyen mozgástere nem volt, hogy azzal kik jártak jól, azt tudják, így utólag is. A privatizációval akkor sem értett egyet, de nem volt módja ennek befolyásolására. Saját részről befejezi a felelősök keresését, de politikai pankrációnak nevezni, hogy ő valakiket felhívott, hogy majd megpróbálnak az utolsó pillanatban valamit tenni. Tény, hogy az utolsó pillanatig küzdött azért, hogy valamilyen megállapodás szülessen a termelők és a gyár között. Nem szokása feladni, míg el nem vész a mérkőzésen. Meglepte, hogy akikkel együtt kellett volna működni, nekik kettőjüknek és tett is erre javaslatot, és mindenféle lehetőségét a megyének ebből a szempontból felajánlotta, a polgármester asszony részéről semmilyen reakció nem érkezett. A Környezetvédelmi Bizottság nem bizottság, hanem tanács. Az ülésre el kellett volna jönni, ahová polgármester asszonyt is hívta. Ő sem jött el, és nem küldött képviselőt, pedig kellett volna. Ott voltak az újságírók, és meg lehet őket kérdezni, hogy mi volt az ő véleménye. Ami az álságos magatartást illeti, ő mindig aláírja azt, ami tőle származik, azért vállalja a felelősséget. Kár szépíteni. Lehet, hogy az önkormányzat nem felelős ebben a kérdésben, de a magyar kormány lett volna mozgástere. A polgármester asszony a magyar kormány kormányzati frakciójának tagja, és nem tett semmit. Erről már nincs mit beszélni, ezek tények, melyeket Pokol Balázstól hallottak a cukorrépa termesztésről. Ismét felajánlja a segítségét, együttműködését mindenféle szempontból, ami a nehéz helyzetbe került dolgozókat illeti, és a városban mindenkinek, amely ezt a helyzetet javíthatja és segítheti. Mindig rendelkezésre áll, aki ezt igényli. Általában itt nem tud olyan javaslatot mondani, amit Kalina Lajos, vagy Heves János megfelelő következetességgel le ne verne, le ne nyomna. A cukorgyár képviselőinek a politikai felhangokat sem nélkülöző önkormányzati ülést végig kellett ülniük, elnézést kér, de sajnos nem működik másképp ez a dolog. Ebben a gazdasági kérdésben csak a politika tudott volna lépni, és ezt ő fájlatja.

Rónavölgyi Endréné reagál: A Környezetvédelmi Tanács ülésére az azt megelőző napon kapott egy telefonos meghívást. Mindenkire rábízta annak eldöntését, hogy ez tudatos volt-e vagy sem. A Megyei Közgyűlés együttműködését illetően pedig, egy megjelenése volt képviselő úrnak. Az általa összehívott sajtótájékoztatót jelent meg, és erre a hullámvonatra ráülve felajánlotta a Megyei Közgyűlés együttműködését.

Danyi László ügyrendi javaslatot tesz. Már elhangzott, és a képviselők is kérték, hogy a kártalanítási alaphoz a város is részesüljön, és ez kerüljön bele a jegyzőkönyvbe. A város vezetése valamilyen formában kérje, követelje, hogy a kártalanítási alaphoz a város is részesüljön.

Rónavölgyi Endréné az ügyrendi javaslatot szavazásra bocsátja.

A képviselő-testület **14 igen szavazattal, egyhangúlag** elfogadja a Danyi László által felvetett javaslatot, és az alábbi határozatot hozza:

34/2008. (III.14.) Öt.

HATÁROZAT

Tárgy: Szerencs Város Önkormányzata részesedésének kérése a Kártalanítási Alapból

Szerencs Város Önkormányzata megvitatta a Mátra Cukor Zrt. szerencsi gyárának bezárásából adódóan a várost érő negatív következményeket azzal az igénnyel lép fel, hogy a gyár felszámolása során a helyi iparűzési adó kiesése, valamint a várost érő egyéb károk miatt az Önkormányzat is részesüljön a Kártalanítási Alapból.

A Képviselő-testület meghatalmazza a polgármestert az ezzel kapcsolatos tárgyalások lefolytatására, intézkedések megtételére.

Felelős: Rónavölgyi Endréné polgármester

Határidő: folyamatos

Rónavölgyi Endréné megköszönve a mai ülésen megjelentek aktivitását, a rendkívüli ülést bezárja.

K.m.f.

dr. Bíró László
címzetes főjegyző

Rónavölgyi Endréné
polgármester

Danyi László
jegyzőkönyv-hitelesítő